

Marianne Aagaard Skovmands prædiken

Mariæ bebudelsesdag

Taler

Marianne Aagaard Skovmand 17. marts 2024
Præst

Dato

Sted

Vor Frue Kirke, Nyborg sogn

Omstændigheder

Prædikentekster Esajas' Bog kapitel 7, vers 10-14 Lukasevangeliet kapitel 1, vers 46-55 Salmer Nu kom der bud fra englekor En rose så jeg skyde Maria snart er det forår lgen berørt Lad det klinge sødt i sky

”Modigt tog du ordet i forsamlingen”, står der på den mindsten, som blev rejst for Kirsten Lars Datter – der i 1857 forlod mormonerne og i stedet blev grundtvigsk lægprædikant.

”Modigt tog du ordet i forsamlingen.”

Kirsten Lars Datter eller Skov kirsten, som hun blev kaldt, rejste som lægprædikant rundt, prædikede og forkyndte. Og til at begynde med så prædikede hun med lyset slukket – hvorfor kan man spørge – ja, fordi klangen af den kvindelig forkynderstemme allerede var for meget af det gode. Et var at forsamlingen skulle lytte til en kvinde – de skulle ikke også se på en kvinde. Så hellere slukke lyset.

Når det handler om at gøre kvinder tavse, har den vestlige kultur tusindvis af års øvelse har den engelske antikhistoriker Mary Beard fremhævet med udgangspunkt i antikkens fortællinger om, hvordan det mest skamfulde for en græsk eller romersk mand, var hvis han var udstyret med en kvindagtig stemme.

Autoriten og det magtfulde – det betydningsfulde lå i den maskuline røst alene. Og så her i evangelielæsningen til i dag, lægger vi øre til netop en kvindestemme. Maria taler og priser Gud for det hun er udvalgt til; en ganske ung, endnu ugift kvinde, på ingen måde en autoritet i sin samtid, fra hvem talen altså flyder frit. Ja, faktisk er Marias lovsang den længste tale lagt i munden på en kvinde i hele den samlede bibel. Og lad os tage den med det samme – de ord fra Paulus, som

vi jo er godt og grundigt præget af i den kirkelige tradition, om at kvinder skal tie i forsamlinger, ja, alt peger på, at de ord er en senere tilføjelse, der altså ikke kan siges at gå tilbage til Paulus selv. Det må, tænker jeg, godt råbes fra hustagene.

Og så tilbage til Maria og hendes stemme – hendes ord – hendes lovsang! Ordene flyder frit, hun priser og takker Gud fordi hun er udvalgt til at føde hans barn. Og det ved hun, den unge Maria, at den fødsel vil vende op og ned på alting – som en fødsel har det med at gøre – og ikke bare i hendes liv, men i hele verden. Og det er jo faktisk en revolutionssang eller prædiken hun leverer den unge kvinde. For dem, der har nok i sig selv og ikke vil dele med andre, ja, dem vil Gud helt konkret støde ned fra deres ophøjede positioner. Og omvendt dem, der ingen magt har – vil Gud nu løfte op og sørge for, at de aldrig mere skal sulte.

Og det er jo i grundet ikke så mærkeligt, at lige præcis denne her tekst, blev grundteksten i befrielsesteologien, som opstod i Mellemamerika, og Marias lovsang, teksten til i dag, blev faktisk forbudt af styret i Guatemala.

Og så må vi jo bare sørgeligt sande, at heller ikke her og nu i 2024 mestrer vi dette: Ligelig fordeling af goderne. Så det håb og den bøn hun, Maria, udtrykker, er det stadig op til os at handle på. Vi kan ikke læne os tilbage og sige, at det overlader vi trygt til Gud.

Jeg kommer her til at tænke på den lille fortælling om et ungt menneske, som kommer ind i en butik, og bag disken står en engel! ”Og hvad kan jeg købe her”, spørger den unge tydeligt overrasket. ”Alt”, siger englen, ”alt hvad du måtte ønske dig”. ”Nå”, siger den unge, ”jamen så vil jeg gerne bede om fred i verden, øjeblikkelig stop af alle klimaforandringer, ingen skal lide...”. ”Hov” siger englen – ”Stop, lad mig lige slå fast, vi sælger kun frøene.” Så vidt den historie.

Der er elementer af politisk prædiken i Marias ord i dag, men først og fremmest, så er hun, Maria, urbilledet på det at være mor. Så det handler om mødre i dag: Alle mødre, dem, der gav os liv, og som vi græder over nu måske, fordi vi ikke længere har dem hos os – dem, der var så forunderligt tålmodige med alt, trøstede os og indgød os mod, når vi på egen hånd skulle ud i verden. Curlingmødrene og de mødre vi indimellem tænker om: ”Stop, mor, back off, jeg skal nok selv finde ud af tingene” – og de mødre som indimellem slet ikke magtede opgaven.

Vi græder over og sammen med mødre, der som Alexei Navalnys mor, mister deres sønner. Deres børn. Jesu mor, Maria, siger til os i evangelieteksten i dag, at hun da hun bliver udvalgt ikke har værdi – ingen værdi på grund af sin unge alder, sin status og sit køn, men alligevel bliver det hende, der føder Guds søn. Skulle vi finde Maria iblandt os i dag, ville det være hende måske, der sidder alt for meget alene med sociale medier som eneste selskab, og følelsen af utilstrækkelighed, følelsen af aldrig at være god nok som altoverskyggende. Følelsen af ikke at slå til, der alt for tidligt lægges ind i børn og unge, i et samfund, hvor det alt for let kommer til at handler om alene at præstere. Du er god nok som du er, skal vi huske at minde dem og hinanden om: Du er Guds elskede barn. Det skal vi vise dem – lade dem mærke – ja, fortælle dem.

Maria, Jesu mor, hun vokser med opgaven. Der er power så absolut i ordene i Marias ord i dagens evangelium: power, tro og håb om bedre tider for mennesker.

Går vi en lille smule frem i tiden og til et af de skrifter, som ikke kom i Bibelen, da hører vi, at Maria er den, der stiller sig op og leder gudstjenesten, når disciplene er samlet. Og Maria er ikke den eneste kvinde, som fylder og har betydning i kirkens ældste historie. De er i grunden mange – det er bare blevet sådan, at mændene op gennem kirkens historie kom til at fylde mest. Salome, fx, en af kvinderne fra Galilæa, får ikke, ligesom Maria, taletid i Bibelen: Men i Thomasevangeliet siger hun til Jesus: ”Jeg er din discipel”. I Bibelens fortælling om Maria, der optræder hun hovedsageligt i yderpunkterne af Jesu liv: Hans fødsel og hans død. Her imellem hører vi meget lidt om hans mor. Men ligesom hun ved allerede før hans fødsel bliver synlig med sin lovsang, træder hun, Maria, igen frem ved korsfæstelsen. Det mest smertelige for en mor eller far er at miste sit barn, hvad enten barnet nu er lille, ung eller voksen. Det må have været forfærdeligt, ja, ubærligt for Maria at stå ved det kors. Alligevel var hun der til stede også i denne stund.

Vi, der kender historien, ved, at Maria ikke mister sit barn – han er givet tilbage i Guds hånd.

Amen og glædelig fejring af Maria.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marianne-aagaard-skovmands-praediken-til-mariae-bebudelsesdag>